

Îndemn la profunzime

Adriana Dragomir

Sufletul este izvorul faptelor noastre, este responsabil de destinul nostru, el creează forma pe care o capătă ființa. Opera artistică a unui poet prinde viață când sufletul simte nevoia să iasă la suprafața asemenea lavei unui vulcan ce erupe. Dezvoltarea din interior spre exterior determină apariția unei forme, prin sinceritate spre adevăr, de la fond la formă, din suflet pentru a deveni nemuritor și pentru a înșela efemeritatea ființei umane, astfel s-a exprimat Eminescu. Datorită acestui mod de gândire, poate fi considerat cel care a determinat nașterea teoriei formelor fără fond. A respins imitația modelelor exterioare, considerând-o mediocră și lipsită de valoare. Nu numai din manuscrisele sale reiese această idee, ci și poeziile vorbesc despre o stare interioară profundă ce nu dorește să înșele sau să impresioneze cititorul. Nu este un mijloc de a ajunge la public, este mai degrabă o mărturisire a unor sentimente înalte. Nu caută o formă în care să introducă un conținut oarecare luat din exterior, ci poeziile însele poartă în sine forma: „Căci întreb, la ce-am începe să-ncercăm în lupta dreaptă/ A turna în forma nouă limba veche și-nțeleaptă? [...] Când cu sete cauți forma ce să poată să te-ncapă” („Scrisoarea II”). Abundența exterioară nu este valoroasă și nu capătă valoare nici chiar dacă este pusă într-o formă estetică înșelătoare. Esența

trebuie să vină din profunzimea gândirii și să poarte amprenta fiecăruia, în timp ce aparența caută o formă aspectuasă pentru a ascundă nonvaloarea.

Originalitatea lui Eminescu vine tocmai din acest caracter personal pe care îl expune, ce nu poate fi confundat. Viziunea sa despre societate, cultură și în mod special artă, este una aparte, el consideră că tot ceea ce este întreprins trebuie, ca înainte de a fi realizat, să existe proiectat în mintea artistului. Lipsa unui fundament interior determină producerea formelor goale. Forma nu numai că trebuie să aibă un corespondent în fundament, această legătură trebuie să fie naturală, de la cauză la efect, în interior trebuie să fie ideea, restul vine de la sine. Un artist de valoare creează cu ușurință, în timp ce un fals artist se manifestă stângaci și caută inspirație din exterior. „De ce cauți ceea ce nu-ți poate veni în minte? De ce vrei să scoți din aramă sunetul aurului? Nu-i cu putință!” („Sărmanul Dionis”). Bergson spunea că „pentru a sonda misterul adâncimilor, trebuie uneori să scrutezi înățimile; focul din centrul pământului nu apare decât pe vârful vulcanului”. De aici deducem că însemnăm în viață atât cât este idealul nostru și, cu cât pătrundem mai mult în interiorul ființei noastre, cu atât creația devine mai înălțătoare și depășește barierele temporale. Eminescu a căutat inspirația în adâncul

sufletului său și a ignorat factorii exteriori ce l-ar fi condus pe calea neadevărului. Opera lui se ridică datorită caracterului natural ce implică sinceritate. Titu Maiorescu afirma că „ceea ce are valoare se arată la prima înfățișare în meritul său și nu are trebuință de indulgență, căci nu este bun pentru noi și deocamdată, ci pentru toți și pentru totdeauna”.

Pagina 8 (Turnul Lemnarului):

Valentin Coșoreanu,
Mihai Eminescu – o
inițiere perpetuă

Traseul de lectură:

